

Методичне видання «10 Сходинок»
видане Спілкою Української Молоді в Україні
за підтримки Міністерства молоді та спорту України
в рамках проекту «Навчально-методичний курс
«Виховний ідеал»

Методичне видання
«10 СХОДИН для СЮ»

Київ
2019

ПЕРЕДМОВА

Гартуйсь, гартуйся, зміно молода!

Саме старше юнацтво і є тією зміною молодою, яка так потрібна нашій організації і нашій державі.

В цьому СУМівському посібнику подається 10 перших сходин для СЮ (старшого юнацтва). Це – перші 10 зустрічей із юнацтвом 13-18 років, на яких вони дізнаються про СУМ, зможуть потоваришувати, проявити себе та почати втілювати в життя власні ідеї.

Сходини відрізняються за формою подачі та стилем, адже їх готували різні виховники. І це є додатковою цінністю посібника. Немає стандартної підготовки до сходин. Є певна структура: збірка, ройові справи, обговорення теми сходин, збірка-закриття. А далі виховник спочатку сам, а згодом спільно з юнацтвом вирішує, чим наповнити сходини (мандрівка, співи, ручні роботи, організація свят). Ви можете обрати те, що Вам найбільше сподобається або проаналізувати все і запропонувати щось своє, що підійде саме для Вашого юнацтва. Але загалом, радимо дотримуватися такої схеми проведення сходин.

1. Збірка-відкриття (5 хв.)

З перших сходин Ви пояснюєте, що так традиційно розпочинаються зустрічі в СУМі. Далі, поступово додаєте на збірці спів сумівського гімну

і молитви, звітування. Такий офіційний характер відкриття надає необхідні рамки сходам і впливає на їх серйозний перебіг.

2. Ройові справи (10-15 хв.)

Обговорюєте з юнацтвом пропозиції стосовно ройової старшини, участі в різноманітних заходах, плани на наступні сходи, варіанти привітання іменинників, збір коштів на ройові потреби.

3. Гутірка, пов'язана з темою сходин (10-15 хв.)

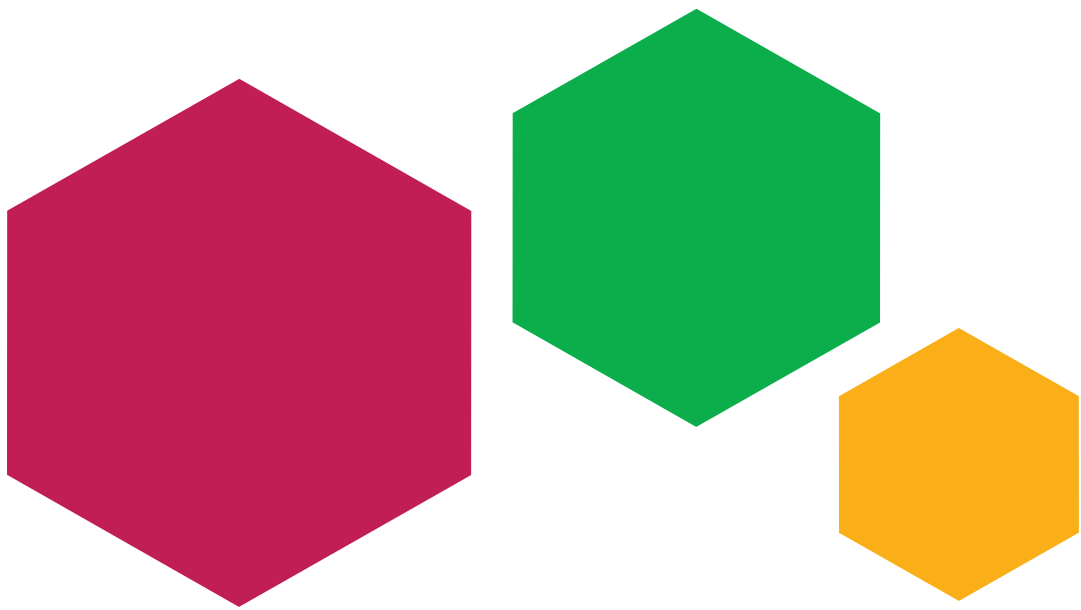
Це важлива частина юнацьких сходин, на яких юнацтво дізнається багато цікавого і нового про свою країну, свій народ та життя в цілому. Гутірка може мати форму розповіді, дискусії, дебатів, квесту. В кожному з цих випадків, юнацтво є активним учасником обговорення, може самостійно готувати необхідну інформацію, щоб доповнити виховника.

4. Ігри, майстрування, спів, танці...(10-15 хв.)

5. Закриття сходин (5 хв.)

Основним завданням СУМ є ВИХОВАННЯ молоді шляхом створення роїв та функціонування ройової старшини, участі юнацтва у різноманітних сумівських та громадських заходах, формування активної життєвої позиції через пізнання власної історії, культури, релігії.

Тож, берімося до справи!

СХОДИНИ 1

ЗНАЙОМСТВО ЗІ СПІЛКОЮ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ. «РЕКЛАМА СУМ»

Гартуйсь! Вітаю всіх на нашій зустрічі, які в СУМі називають “сходами”, і які починаються і закінчуються збіркою.

Оскільки сьогоднішня наша зустріч — перша, а починаються вони, як правило, зі знайомства, то ми з вами сьогодні всі познайомимося, а також проведемо «перше знайомство» з нашою організацією – Спілкою Української Молоді.

«ЗНАЙОМСТВО» (20хв.)

НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛИ:

1. Різні кольорові журнали та газети;
2. Ножиці;
3. Клей-олівці;
4. Папір А4.

Всі сидять у колі.

- «Ви бачите в центрі різні кольорові журнали та газети, ножиці, клей-олівці та папір А4. У вас є 10 хв., щоб на аркуші А4 підготувати колаж-презентацію про себе та свій девіз, використовуючи слова, речення, малюнки з журналів та газет».

Ця вправа-знайомство зніме напругу новеньких, розслабить їх і в легкий та цікавий спосіб познайомить один з одним. Виховник теж обов'язково робить колаж-презентацію про себе! Після підготовки йде презентація та знайомство.

«ЗНАЙОМСТВО З СУМ» (10 хв.)

Роздрукуйте великими літерами привіти СУМ «Гартуйсь» та «Честь України – Готов боронити!» і почепіть в приміщенні, де відбуваються сходи.

- В СУМі є своє слово вітання – «Гартуйсь!». Ви вже його могли зауважити на початку нашої зустрічі, я з вами привіталася: «Гартуйсь!». Це повсякденне вітання.

- А є ще святкове вітання: «Честь України» – відповідь «Готов боронити».

- Що на вашу думку означають ці вітання?

Під час знайомства ми презентували свої девізи, свої гасла. СУМ також має своє гасло – це «Бог і Україна», життєвий дороговказ і мета. Бог і Україна – це два великі і святі слова, виписані на прапорі Спілки Української Молоді.

Поясніть, що Бог є абсолютною Правдою, Добром, Любов'ю і найвищим ідеалом для наслідування. А Україна – це рідна країна, заради якої ми все робимо.

Крім вітань та гасла, СУМ має свою емблему. Є велика емблема СУМ і мала.

Покажіть велику емблему юнацтву. Розкажіть, що означають всі символи на емблемі.

На емблемі намальовані літери СУМ у формі тризуба (герб України). Під буквами є два дубові

листки, а посередині цих листків є жолуді. Тлом емблеми є сонце і його проміння.

СУМ — це скорочення назви “Спілка Української Молоді».

Білі літери СУМ — означають чистоту ідеї. Літери, які виглядають як тризуб, вказують, що праця СУМу є для добра української держави і народу.

Сонце — вказує на теплоту не тільки українського народу, але і особисту теплоту кожного сумівця. Проміння сонця - освітлює нам дорогу до громадської та особистої праці (для добра України) і перемоги (перебороти перешкоди в житті).

Зелене дубове листя символізує молодість, міць та силу. Це повинно нагадувати сумівський привіт “Гартуйсь!”, що означає — гартувати душу і тіло, щоб мати сили протистояти всім життєвим випробуванням. Стиглий плід дуба — жолуді — вказують на плоди щоденної копіткої праці сумівців.

Мала емблема СУМ — це три букви СУМ, стилізовані у формі українського тризуба.

«РЕКЛАМНИЙ ПЛАКАТ СУМ» (10 хв.)

Зараз ми з вами будемо робити рекламний плакат СУМ. У вас є конверт, в якому закодована інформацію про СУМ.

Об'єднайте юнацтво в 2-3 групи. Дайте кожній групі по фліп-чарту і конверту, в якому будуть лежати слова чи частини слів, клаптики емблем.

Завдання юнацтва – розкодувати інформацію і якомога швидше зробити рекламний плакат СУМ і використати все, що є в конверті.

(Га, сло, Гар, туй, сь, святковий, при, віт, повс, якденн, ий, при, віт, «, », Че, сть, України, -, Го, тов, бор, онити, Бог, і Укра, їна, вели, ка, емб, ема, СУМ, мала, емблема. Окремо кольорові частини великої емблеми СУМ та малої)

Бажано, щоб всі частини слів були різного кольору, різного розміру і шрифту.

Після закінчення вправи, кожна група презентує свій рекламний плакат СУМ.

Виховник також «рекламує» СУМ, показуючи юнацтву підбірку фото та відео з різних сумівських заходів і коротко розповідає про діяльність СУМ, де і в який спосіб молоді люди можуть себе проявити.

І на згадку про перші сходини ми з вами зробимо брелки з великою емблемою СУМ, які можна почепити собі на рюкзак чи сумку.

«БРЕЛОК З ВЕЛИКОЮ ЕМБЛЕМОЮ СУМ» (10 хв.)

НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛИ:

1. Основу для брелка;
2. Чорно-біла емблема СУМ під розмір брелка;
3. Кольорові фломастери чи олівці
4. Ножиці;
5. Клей-олівець.

Робити емблему двосторонньою.

! *Якщо не має можливості купити готову основу для брелка, то зробити все своїми руками.*

Потрібно:

1. Чорно-біла емблема СУМ
(по 2 для кожного)
2. Кольорові фломастери
чи олівці
3. Ножиці
4. Клей-олівець
5. Широкий скотч
6. Скрепки

ЗБІРКА-ЗАКРИТТЯ (5хв.)

- Хто пам'ятає, що я говорила про слово «збірка»?

- Так, правильно! Всі сходи в СУМі починають і закінчують збіркою.

- Отже, прошу всіх стати в лаву.

Юнаки – праворуч,

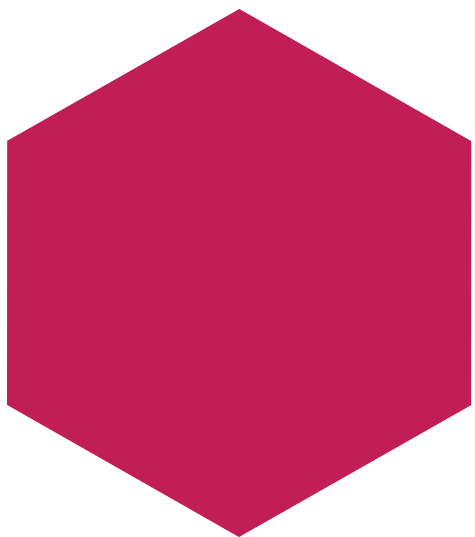
дівчата – ліворуч від виховника.

Виховник може перед закриттям повідомити дату та час наступних сходин або іншу важливу інформацію.

- Виховник: «Увага, струнко! Закриваємо наші сходи сумівським привітом «Гартуйсь!»

- Юнацтво: «Гартуйсь!»

- Виховник: «На місці розхід».

СХОДИНИ 2

В ПРАПОР СУМ. АРХИСТРАТИГ МИХАЇЛ

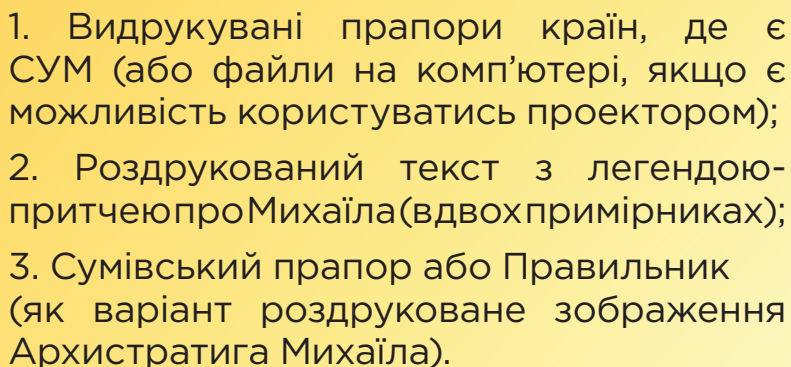
Під час цих сходин спробуємо ознайомити юнацтво з ще одним символом СУМ — прапором та із зображеним на ньому Архистратигом Михаїлом, який є духовним опікуном Спілки.

Можливо, ці сходини варто розбити на два рази – другу зустріч призначити для опрацювання домашнього завдання.

Сходини з домашнім завданням.

НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛИ:

-
1. Видрукувані прапори країн, де є СУМ (або файли на комп'ютері, якщо є можливість користуватись проектором);
 2. Роздрукований текст з легендою-притчею про Михаїла (вдвох примірниках);
 3. Сумівський прапор або Правильник (як варіант роздруковане зображення Архистратига Михаїла).

1. Відкриваємо сходини сумівським привітом «Гартуйсь»!

2. Вікторина-гра «Прапори»: показуємо юнацтву прапори країн по черзі, діти називають, з якої країни прапор, та намагаються «вгадати», що означають кольори та символи на прапорі.

Після завершення гри пропонуємо здогадатися, чому саме ці прапори ми показували (це прапори країн, де є СУМ).

3. Знайомство з СУМівським прапором. Можна використати Правильник чи «Підручну книжечку», якщо прапора немає.

На лицевій стороні полотнища зображено Велику сумівську емблему і надписи «Спілка Української Молоді в Україні» та «Крайова Управа» (або назва осередку).

На зворотній стороні — Архистратиг Михаїл на малиновому щиті і надпис «Бог і Україна».

4. Розмова «Що таке прапор?», важливість прапора для військових. Що таке сумівський прапор? Чим для сумівців є слова «Бог і Україна»? Які елементи прапора вказують на те, що ми є християнською організацією? Які елементи є спільними з українською державною символікою?

5. Гра «Хто такий Архистратиг Михаїл». Якщо є можливість – об'єднуємо юнацтво у дві команди, якщо дітей до 5 осіб – робимо індивідуально.

- ◆ Ділимо юнацтво на дві команди. Припустимо, в команді три дитини. Один – писар, другий – зв'язковий, третій – носій інформації. Якщо дітей більше – вони стають зв'язковими.

Писар виходить з кімнати в коридор чи іншу кімнату, якщо дозволяє приміщення. Має ручку та листок, щоб записувати. Кожна команда отримує текст, поділений чіткими реченнями.

Носій зачитує інформацію по реченню зв'язковому, а той – несе її в голові – писарю.

Завдання команд перенести інформацію від носія до писаря якомога точніше.

За текст беремо частину легенди-притчі про Михаїла. Продовження притчі виховник може розповісти після виконання завдання.

- ◆ Якщо дітей 5, розподіляємо ролі аналогічно, завдання команди аналогічне, але не на змагання.

- ◆ Слухаємо результати записів від писаря.

Обговорюємо важливість кожної складової команди і відповідальність кожного.

6. За підсумками попередньої вправи можна зробити експромт-інсценізацію притчі-легенди.

7. Підсумовуємо коротко про добро і зло, важливість двох сторін для кожної справи: чорне не було б чорним, якби не було білого; добро не було б добром, якби не було зла.

8. Розмова «Хто такий герой». Пропонуємо юнацтву зберегти QR-код і вдома подивитись відео з рубрики «Поборники незалежності» та обрати собі одну постать, яка найбільше сподобалась. Підготувати матеріал для презентації того, хто сподобався найбільше, на наступних сходинках.

9. Інший варіант — подивитись на сходинках з юнацтвом 2 відео і попросити юнацтво сказати, що такого героїчного зробили ці люди. (Виховник наперед обов'язково дивиться ті ролики, які показуватиме юнацтву. Наприклад, про Григорія Ващенка, Небесну сотню та Міхновського.

10. Збірка-закриття сходин (5хв.).

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ:

ПРАПОР — графічне зображення незалежної країни та її вільних громадян; полотнище правильної геометричної (найчастіше, прямокутної) форми, підвішене на жердині або щоглі.

Прапор зображує певну комбінацію кольорів і символів та зазвичай використовується для ідентифікації (держав, регіонів, міст, організацій, військових об'єднань) та сигналювання.

Вивченням прапорів займається наука *вексилологія*.

Опис державного прапора фіксується в законодавчому порядку, здебільшого в конституції,

Державний прапор — офіційна емблема держави, символ її суверенітету.

Традиційно прапори країн світу мають прямокутну форму, винятком є тільки прапор Непалу. Прапори Ватикану й Швейцарії квадратні. (Вікіпедія)

«ПЕРЕДАННЯ ПРО МИХАЇЛА»

21 листопада - день Собору Архистратига Михаїла.

Це свято - головне з усіх свят на честь святих ангелів. У просторіччі він іменується Михайловим днем і дуже шанується віруючими людьми.

Собор - возз'єднання, спільнота всіх святих ангелів на чолі з Михаїлом Архистратигом, які все разом і одноголосно славлять Святу Трійцю, одностаино служать Богові.

Архистратиг Михаїл - вождь Небесних Сил, на іконах його зображують у грізному і войовничому вигляді: на голові шолом, у руці - меч або спис. Під ногами - уражений ним дракон. З ким же воює цей відважний ватажок?

Ми знаємо, що весь ангельський світ, створений ще до створення людини і всього видимого світу, був наділений великими досконалостями і дарами. Ангели, подібно до людей, мали вільну волю. Вони могли зловживати цією свободою волі і впасти в гріх. Це і відбулося з одним з верховних ангелів – Сатанаїлом (Денницею), який відкрив у собі джерело зла і гордості та повстав проти свого Творця.

Духовний світ похитнувся і частина ангелів пішла за Денницею. У цей момент з ангельської спільноти виступив Архистратиг Михаїл і вимовив: «Ніхто як Бог!» – звертаючись з цим закликом до всіх ангелів. Цими словами він показав, що визнає тільки одного Єдиного Бога, Творця і Володаря усього всесвіту.

Боротьба була важкою, бо Сатанаїл був наділений великими достоїнствами. Але сили добра перемогли, і Денницю було скинуто з неба з усіма його послідовниками. А Архангел Михаїл утвердився як вождь усього ангельського світу, вірного Богові.

З тих пір у руках Архистратига меч, тому що сатана, скинутий з неба, не заспокоюється.

Впалим ангелам не дозволено проникати до вищих областей світобудови і тому всю свою лють вони спрямували на людей, в першу чергу на віруючих в Бога. Михаїл не перестає воювати з ангелами зла і темряви, захищаючи вірних чад Божих від їх підступів.

СХОДИНИ 3

РІЙ. ОБРАННЯ РОЙОВОЇ СТАРШИНИ

НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛИ:

1. Правильники (або доступ до них в електронному варіанті <https://cym.org/publications/>);
2. Планшет/телефон/комп'ютер з доступом до інтернету.

1. Прошу всіх встати. Відкриваємо сходини сумівським привітом «Гартуйсь»!

2. Після відкриття сходин юнацтво отримує посилання на гру в Kahoot, де вони мають знайти правильні відповіді, використовуючи Правильник. В Kahoot юнацтво матиме змогу не лише вчитися і змагатися по командах, але й також ознайомлюватися з Правильником (це точно win win!)

3. Після гри юнацтво обговорює, що вони дізналися про рій. Разом з виховником створюють інфографіку у вигляді афіші про обов'язки кожного в ройовій старшині (ст. 70).

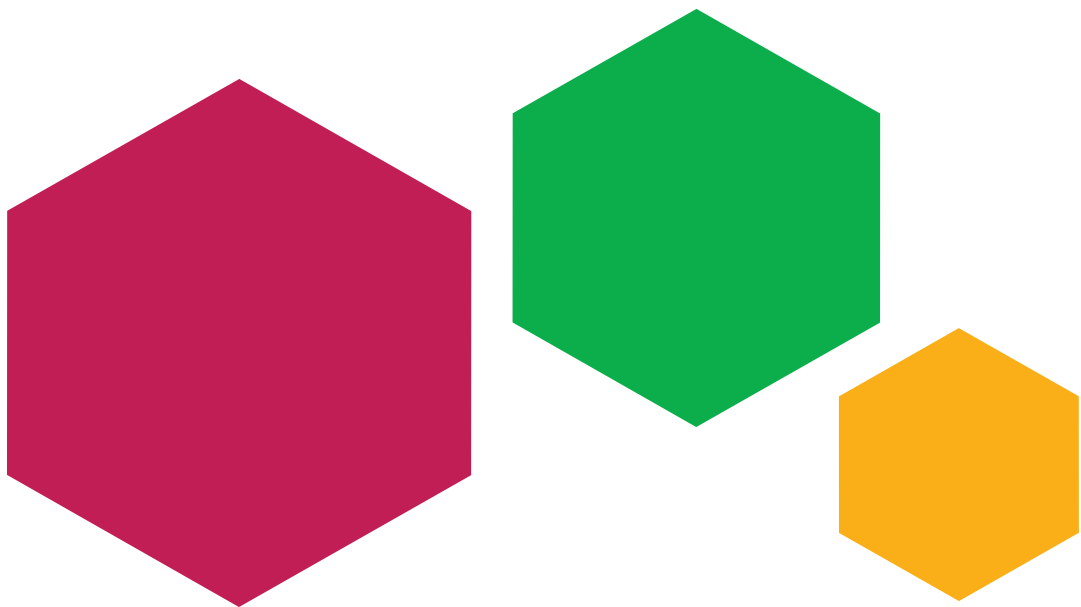
4. Спільно з виховником вирішують, хто які посади буде займати в рої, і проводять вибори.

5. Після виборів, рій повинен мати гутірку про ім'я рою. Юнацтво легко і правильно зможе обрати назву рою, опрацювавши ст. 74-75 Правильника СУМ.

6. Наступним кроком є виготовлення ройового прапорця.

7. Збірка-закриття сходин (5хв.).

СХОДИНИ 4

СУМІВСЬКИЙ ГІМН МОЛИТВА

- ! *Дотримуємося структури сходин.*
 - *Підбираємо ігри.*
 - *Завершуємо виготовлення ройового прапорця.*

◆ ЗАГАЛЬНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВИХОВНИКА:

Працю в рої старшого Юнацтва потрібно якнайшвидше спрямувати на шлях самовиховання.

Виховник діє як старший друг-товариш, і водночас як духовний провідник рою.

Виховник переймається членами свого рою, цікавиться глибше формуванням характерів та світогляду довіреного йому юнацтва. Але на початках виховного процесу треба докласти максимум зусиль, щоб створити атмосферу ДОВІРИ, тоді виховникові легше здобути й авторитет серед юнацтва.

Ройовий є організаційним провідником старшого юнацького рою.

Раджу всім виховникам проговорити і продискутувати зі старшим юнацтвом частину з Правильника СУМ - розділі IV. «Особистість сумівця» (ст.37- 40).

◆ СЛОВА ГІМНУ СУМ в Правильнику (ст.31).

«Вгору прапори»

Це ліричний текст-СЛАВЕНЬ, який ПРИСВЯЧЕНИЙ засновникам СУМ в Києві 1925 року. Про це свідчить речення : «Солод-солодка у Дніпрі вода», де слово «солод» є синонімом до слів «рідне», «наше». Далі йде мова про нашу Спілку як світову громаду : «...де б не прийшлося нам жити».

Заклик у пісні «Гартуйсь!» означає, що юнацтво має вчитися поборювати труднощі в житті і прагнути до удосконалення себе. Ми маємо це робити динамічно, «щоб земля гуділа від нашої ходи».

Сумівець має себе готувати до того, щоб могли захистити Українську державу.

Виховник мусить продискутувати з юнацтвом тему про те, як можна боронити, захищати свою Державу, на що існують різні способи і засоби.

Зброєю може бути мова, молитва, знання, свідомість патріотична, гідна поведінка, висока професійність, благодійність і, очевидно, добре вишколена армія та високотехнічна зброя.

◆ МОЛИТВА

Сумівці співають пісню-молитву «Боже Великий, Творче всесильний».

На звичайних ройових сходинах варто вивчати й інші релігійні пісні та їх співати. Так само можна й промовляти молитви усно, заохочувати старше юнацтво до молитов у наміренні когось або з проханням про щось чи для когось. Наша молодь замало знає релігійних текстів, а це недолік у духовному розвитку.

На цю гутірку треба мати книжку-довідник «ПРАВИЛЬНИК СУМ» на столі. Перевірити також електронний варіант і мотивувати юнацтво, щоб вони користалися цими засобами.

На закінчення - разом планувати програму наступних сходин, визначити дату і місце зустрічі.

Успіхів!

СХОДИНИ 5

СУМІВСЬКИЙ ОДНОСТРІЙ ВПОРЯД

НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛИ:

-
1. Правильники (або доступ до них в електронному варіанті <https://cym.org/publications/>);
 2. Планшет/телефон/комп'ютер з доступом до інтернету;
 3. Однострій та відзнаки,
 4. Нитки, голки, матерія.

1. Збірка-відкриття.

2. Гра у слова.

Виховник до початку сходин готує гру “word scramble” («Мішанина» або «Ерудит») і вирізає слово «ОДНОСТРІЙ» по одній букві.

(кількість примірників: 1 на пару юнацтва).

Після збірки-відкриття сходин, виховник роздає кожній парі по набору букв слова «ОДНОСТРІЙ», і юнацтво намагається скласти якнайбільше слів з цими буквами (рот, сон, рій, тон, і т. д).

Через 2 хвилини виховник зупиняє процес і перевіряє, які слова юнацтво придумало.

Кожна команда отримує бал за оригінальне слово, якого інша команда немає. Якщо ніхто не склав слово ОДНОСТРІЙ, то виховник дає ще один шанс, і за додаткову хвилину треба скласти одне слово зі всіх букв.

3. Квест.

Після розгадання слова «ОДНОСТРІЙ» починається квест у пошуковій системі «Google».

Юнацтво отримує завдання знайти різні види однострою.

Для цього завдання достатньо виділити 5-7 хвилин.

Юнацтво обговорює знайдені однострії, шукає спільні та відмінні риси.

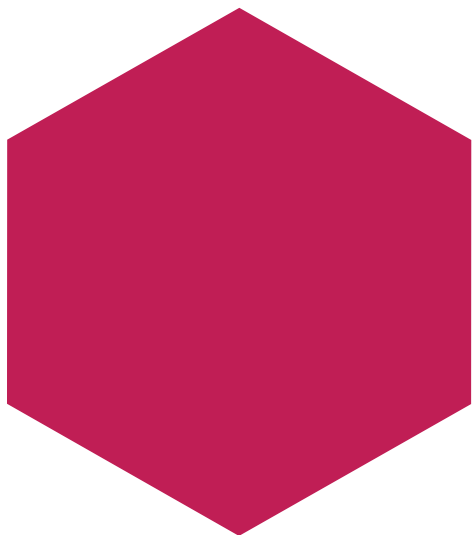
На ст.133 Правильника СУМ юнацтво розглядає сумівський однострії та визначає його особливості.

! Також варто обговорити з юнацтвом важливість впорядку, провести повноцінну збірку зі звітуванням ройового, співом гімну і молитви.

4. Для практичного заняття для цієї гутірки було б чудово, якби юнацтво мало свій однострії і могло пришити відзнаки.

5. Збірка-закриття (5хв.).

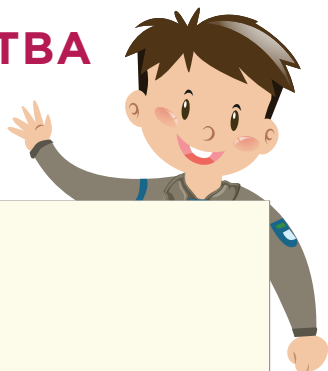

СХОДИНИ 6

ЗАКОНИ 1-3 СТАРШОГО ЮНАЦТВА

ЗАКОНИ СЮ:

- 1. Будь вірним(-ою) Богові та виконуй Його заповіді.*
- 2. Пізнавай і люби Україну, борони її честь та будь гордий(-ою) приналежністю до української нації.*
- 3. Будь вірним(-ою) українській державницькій ідеї та готуйся її здійснювати.*

ЗАВДАННЯ: Ознайомитися з Законами СЮ. Усвідомити важливість законів СЮ та зрозуміти їх зміст.

! *Дотримуємося структури сходин. На власний розсуд підбираємо ігри та інші види діяльності.*

ГУТІРКА

Питання до юнацтва: для чого нам потрібні закони, чому вони важливі і які закони Ви знаєте?

Закони СЮ, передусім, це те, що нас ідентифікує як юнацтво СУМ; це те, що нас об'єднує.

Закони СЮ як частина нашого виховного ідеалу, те чого ми прагнемо і до чого рухаємось своїми щоденними вчинками, діями і помислами.

Даємо завдання юнацтву в групах написати свою версію законів старшого юнацтва в межах 13 пунктів.

Після того, як групи представляють і обґрунтують свої напрацювання, звірити, які точки збігаються та прикріпити їх на видне місце. Поруч прикріпити витяг з Правильника із Законами СЮ. Порівняти написане юнацтвом з оригіналом.

Сидячи в колі, по черзі запропонуйте юнацтву поділитися думками (на роздуми дати кілька хвилин):

- Що для них означає Бог і бути вірним Богові?
- Що для них бути українцем?

Розказати про свої останні відкриття в українській культурі; про те, що справило враження (чи то мандрівка Україною, чи новий прочитаний твір українського автора чи дізнався про чергову сторінку з історії України)?

1. Будь вірним(-ою) Богові та виконуй Його заповіді.

Ця точка сумівського закону ставить на перше місце у житті ставлення до Бога, тобто до нашого Творця.

Вірність Богові означає життя згідно з Його найголовнішим заповітом: любити Бога понад усе і любити ближнього як самого себе.

Вірність Богові також означає дотримуватися Закону, де у 10 Божих заповідях описані вчинки, яких потрібно остерігатися.

Вірність Богові також означає збагачувати здібності, які Бог дав кожному із нас, творячи

людину. Бог хоче, щоб ми розвинули ці великі Його дари для покращення світу.

За своє життя і діяльність людина відповідає перед Богом. Кожну людину чекає нагорода або кара в залежності від того, як вона використала свої таланти, дані їй Богом.

Вірність Богові означає і вірність Українській Церкві. Церква – це Божа родина на землі, яка існує, щоб об'єднати людей довкола Бога.

Наша віра мусить стати такою сильною, щоб не захиталась, навіть, коли визнавати віру небезпечно. Українська історія освячена мучениками, які прийняли страшні терпіння, а навіть і смерть задля вірності Богові і рідній Церкві.

2. ПИЗНАВАЙ І ЛЮБИ УКРАЇНУ, БОРОНИ ЇЇ ЧЕСТЬ ТА БУДЬ ГОРДИЙ(-ОЮ) ПРИНАЛЕЖНІСТЮ ДО УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

Основна ідея, яка об'єднує усіх нас в СУМі - наша приналежність до української нації. Українське походження має великий вплив на нашу психологію та ментальність.

Національність – це не тільки кровна спорідненість, але й духовний зв'язок.

Покоління людей, які живуть на тій самій території протягом дуже довгого часу, витворюють певну спільність ментальності, світосприйняття та стилю життя. Усе це передається з покоління до покоління і глибоко западає в психіку людини.

СУМ ставить українській молоді завдання задуматись над тим, що значить бути українцем.

- Чи вистачає тільки визнавати себе українцем, їсти українські страви й інколи одягати вишиванку?

- Чи може наше ставлення до українського народу повинно мати куди глибший, активніший та триваліший характер?

Пізнавати Україну – значить збагачувати себе. Яка цінна спадщина – духовність українського народу, що виявляється перш за все у глибоких і змістовних українських звичаях; багата українська література; історія України, наповнена величністю, могутністю, боротьбою та героїзмом.

3. Будь вірним(-ою)

***українській державницькій ідеї
та готуйся її здійснювати.***

Українська державницька ідея - це свідомість, що тільки Самостійна Соборна Українська Держава може забезпечити українцям свободу,

добробут і високий культурний і економічний розвиток.

Україна століттями боролася за власну державу та її зміцнення. Досвід показував, що чуже панування приносить тільки шкоду, руїну і намагання послабити, а то й винищити український народ.

Згадаймо часи українського державотворення: Київська Русь, Галицько-Волинське Князівство, Козацько-гетьманська держава, Українська Народна Республіка та Незалежна Україна.

Мусимо пам'ятати та високо цінувати здобутки наших попередників.

Відданість українській ідеї полягає в готовності працювати для збереження і розбудови української держави, шляхом внесення свого вкладу, здобуттям доброї освіти, застосування своїх здібностей, вмінь та знань для української справи.

На завершення юнацтво може поділитися думками про свої мрії щодо майбутніх професій та про те, яку користь це принесе Україні.

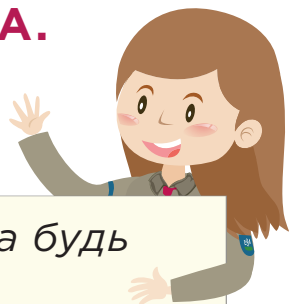
Збірка-закриття сходин (5хв.).

СХОДИНИ 7

ЗАКОНИ 4-7 СТАРШОГО ЮНАЦТВА. РОЙОВІ ПРАВИЛА

ЗАКОНИ СЮ:

- 4. Люби і шануй своїх батьків та будь слухняним (-ою).*
- 5. Дорожи ім'ям Спілки Української Молоді та корися її владі.*
- 6. Будь добрим (-ою) і справедливим (-ою) та допомагай ближнім у потребі.*
- 7. Шануй власну гідність і гідність інших, плекай лад, дружбу і національну солідарність.*

! *Пропонуємо дещо змінити структуру сходин і обговорити «ройові справи» в кінці сходин.*

Ознайомте юнацтво з переліком реалізованих чи запланованих сумівських акцій та інституцій.

Запропонуйте кожен пункт з'єднати з одним із законів СЮ.

- Ройові вибори
- Товариський суд
- «Матусі з любов'ю»
- Діти військових і переселенців на сумівських таборах
- Контрольна комісія
- Благодійний табір
- «Теплом зігріємо серця» (ТЗС)
- Сопричастя

Розкажіть детальніше про кожен з пунктів. Частина цих заходів є для дружинників, але юнацтво повинно бути свідомим того, як «на ділі» функціонують закони організації.

Особливу увагу приділіть твердженню «коритися її владі» (чому це так важливо, що робити, якщо, до прикладу, не поділяєш думку ройового).

Попросіть юнацтво дати визначення терміну «*гідність*» та поділитися їхнім розумінням поняття «*національна солідарність*».

Проведіть паралель з Революцією гідності. Перегляньте відео з Революції, розкажіть про активну участь сумівців у цих подіях.

ГІДНІСТЬ:

1. Сукупність рис, що характеризують позитивні моральні якості.

2. Усвідомлення людиною своєї громадської ваги, громадського обов'язку.

(Словник української мови: в 11 томах. Том 2, 1971. с. 65)

СОЛІДАРНІСТЬ:

1. Активне співчуття яким-небудь діям, думкам; спільність поглядів, інтересів.

2. Спільна відповідальність.

(Словник української мови: в 11 томах. Том 9, 1978. стор. 443).

Запропонуйте юнацтву скласти список добрих вчинків, які він (вона) можуть робити

- кожного дня (допомагати батькам, запропонувати допомогу однокласнику тощо);
- час від часу та цілеспрямовано (віднести одяг для потребуючих, сходити в дитячий будинок і погратися з дітьми, організувати свято для батьків).

Виберіть один спільний пункт і домовтеся втілити його організовано роєм. Проговоріть деталі. Це і є частина сходин «ройові справи».

Обговоріть з юнацтвом необхідність створити «ройові правила». Хай кожен юнак/юначка запропонує 2 правила стверджувальних (приходити вчасно, ділитися перекусками...) і 2 заперечних (не вживати поганих слів, не приходити в спортивному костюмі...).

Серед запропонованого оберіть найважливіші для всіх членів рою. Зобов'яжіть писаря рою до наступних сходин роздрукувати правила і розмістити їх у приміщенні, де відбуваються сходини.

На завершення сходин зіграйте з юнацтвом гру, де позитивний результат, перемога можливі лише за умови спільної злагодженої роботи всіх учасників.

Збірка-закриття сходин (5хв.).

СХОДИНИ 8

ЗАКОНИ 8-10 СТАРШОГО ЮНАЦТВА. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ІГРИ

Проведення таких сходин урізноманітнить щотижневу зустріч нетиповим підходом.

Залежно від віку вашого старшого юнацтва, ви можете дати легші або важчі завдання, змінити пропоновані ручні роботи.

Ручні роботи до цієї теми, як елемент веселощів та спільної роботи, прості, але великі і потребують лише кольорового паперу, ножиців та клею.

НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛИ:

1. Призи-сувеніри чи/та інші невеличкі подарунки для дітей;
2. Роздруковані закони та порізані на слова (або написати великими літерами на ватмані чи листках, кожне слово окремо); маркери, олівці або фломастери;
3. Пісочний годинник на 1 хв. (годинник з сек. стрілкою, програма на телефоні);
4. Матеріали для ручних робіт.

ЗАКОНИ СЮ:

8. *Здобувай і поглиблюй знання, ушляхетнюй свої думки та поширюй свій світогляд.*
9. *Пізнавай себе, плекай красу і силу духу та збагачуй гарними прикметами свій характер.*
10. *Будь чесним(-ою), працьовитим(-ою), точним(-ою), обов'язковим(-ою), правдомовним (-ою) і лицарським(-ою).*

1. Збірка-відкриття сходин.

2. Об'єднуємо юнацтво у 2-3 команди, залежно від кількості присутніх дітей.

3. Пояснення правил сходин - проведення конкурсу інтелектуальних ігор за мотивами законів юнацтва.

4. Завдання 1.

Кожна команда отримує розрізаний на слова Закон юнацтва. Складає цей закон на швидкість. Легший варіант - слова можуть бути написані по кілька на аркуші. Команда-переможець отримує 1 бал.

5. Завдання 2.

“Вияснення гасла”. Кожна команда готує представлення свого закону з завдання номер 1 і має за 1 хвилину презентувати його іншим командам.

! *Якщо юнацтво не знає, що таке “вияснення гасла”, пояснити, що за цей час, 1 хвилину, потрібно пояснити закон, назвати якусь притчу-легенду, щось з особистого досвіду, життєвий приклад і зробити невеликий висновок.*

Завдання творче, його можна не оцінювати.

6. Завдання 3.

Кожна команда отримує великий листок паперу, щось для малювання. Завдання різні для

команд - намалювати “людину”: одна команда зображає “сумівця”, а інша - доброго українця. На картинці мають бути візуалізовані (унаочнені) риси та якості характеру сумівця та українця.

Після виконання завдання - обговорення спільних та відмінних рис в обох картинках.

Якість та вміння малювати - не оцінюється, але ретельність деталей, виписування рис і якостей можна оцінити, наприклад по 1 балу за кожну точку.

7. Завдання 4.

Конкурс - вікторина за підсумками попередніх сходин (готує виховник, який знає, що саме було на попередніх сходинах). Тут можуть бути відкриті питання, формату “Що? Де? Коли?” або питання-тести. (Зразок додається)

8. Завдання 5.

Ручні роботи командні. Можна скористатись книжечкою з ручних робіт або ж придумати невеликі ручні роботи, де обов’язково потрібна командна робота. Варіанти жартівливих, а головне - колективних та групових ручних робіт додаю.

9. Обговорюємо сходини, повторюємо закони, які були темою сходин, пригадуємо попередні закони СЮ.

10. Збірка-закриття сходин (5хв.).

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ:

● Велика «Хмара» - папір синій, нарізаний на смужки, склеєний кільцями між собою.

«Медузки» - папір кольоровий та гофрований, склеєний конусом та розмальований.

«Ватра» - папір кольоровий, склеєний трубочками та вирізаний по формі.

«Дош» - папір та нитка.

Варіанти ручних робіт (взято з instagram)

● ПИТАННЯ-ЗРАЗКИ

Формат «Що? Де? Коли?»:

1. Як звучить Перший закон СЮ. Скільки «їх», що згадуються в цьому законі, ти знаєш? Написати число.

(відповідь - «10», йде мова про Заповіді Божі);

2. Другий закон СЮ. Назви усі, що мають щось спільне з кожним з нас.

(Мова про Україну і країни-сусіди, що ми маємо з ними спільний кордон).

Формат «Тести»:

1. Про це йдеться в Другому законі СЮ. Скільки їх?

а) 5, б) 6, в) 7

(7 держав - сусіди України);

2. Скільки усього є законів СЮ?

а) 12, б) 13, в) 14

(13 законів СЮ);

3. Головна СУМівська книжка:

а) Правильник Юнацтва;

б) Правильник;

в) Підручна книжечка сумівця.

4. Дорожи ім'ям СУМ та корися:

а) її владі;

б) її покликанням;

в) її обов'язкам.

Формат «Відкриті питання»:

1. Що таке «гідність»?

(Гідність це – поняття моральної свідомості, яке виражає уявлення про моральні цінності);

2) Який Закон СЮ суголосний з 5 заповіддю Божою?

(4 Закон СЮ, про батьків);

3) Хто є автором сумівської молитви?

(Роман Купчинський – перший стовпчик, отець Роман Мірчук – другий стовпчик);

Або Як називається сумівська молитва?

4) Що для тебе є бути справедливим?

(есе на 5 речень).

СХОДИНИ 9

ЗАКОНИ 11-13 СТАРШОГО ЮНАЦТВА. ПЛАНУВАННЯ ЗАХОДУ

ЗАКОНИ СЮ:

- 11. Плекай віру у власні сили, будь бадьорим(-ою) і життєрадісним(-ою).*
- 12. Дбай про здоров'я і плекай силу й вправність тіла.*
- 13. Пізнавай і люби природу.*

«ЗАКОНИ СЮ» (15хв.)

Об'єднайте учасників в 3 групи за допомогою вправи «С,У,М».

Кожній групі дайте по аркушу паперу фліп-чарт і маркери.

Представник групи нехай витягне один із законів (11-13).

Завдання кожної групи малюнком зобразити один із законів СЮ.

По закінченню часу для підготовки попросіть групи повернутися до спільного кола і презентувати свої малюнки.

Обговоріть з юнацтвом важливість цих законів.

«ВАЖЛИВІСТЬ І ТЕРМІНОВІСТЬ» (15хв.)

Підкресліть важливість планування в житті людини. Обговоріть проблеми особи, яка не вміє планувати своє життя і діяльність.

Поясніть, що в СУМі також всі заходи обов'язково плануються наперед і визначаються відповідальні.

На фліп-чарті намалюйте таблицю «Важливість і терміновість». Роздайте кожному по стікеру. Нехай кожен напише якийсь захід, який би він хотів, щоб провели в осередку.

На основі вправи “Важливість і терміновість” запропонуйте юнацтву по черзі виходити, зачитувати захід, який би вони хотіли мати в осередку і клеїти стікер відповідно до пріоритету цього заходу на його/її думку.

Проаналізуйте результати.

«ТАБЛИЦЯ ГАНТА» (15хв.)

Розділіть учасників на 4 групи за допомогою вправи “Пори року: весна, літо, осінь, зима”».

Розкажіть про важливість загального планування заходу, зустрічі, сходин і т.д

Нехай кожна група візьме один стікер з назвою заходу з попередньої вправи.

Поясніть вправу “Таблиця Ганта”. Покажіть приклад. Роздайте кожній групі «Таблицю Ганта».

По закінченню вправи попросіть юнацтво сісти у спільне коло, а представники груп презентують таблиці.

Проведіть аналіз вправи, дайте відповіді на запитання юнацтва.

Скажіть, що заходи, які вони підготували та презентували можуть провести тепер самостійно в осередку.

Збірка-закриття сходин (5хв.).

СХОДИНИ 10

ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДУ. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ

! *Дотримуємося структури сходин.*

ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДУ:

Пропоную брати 4 пори року як тло до організації заходів. Людська активність залежить від кліматичних та синоптичних умов, від місця проживання.

Наступний орієнтир, який допоможе кожній творчій людині, - це розуміння звичаїв і традицій у

даній місцевості. Бувають і заходи, які незалежні від погоди та звичаїв, але виникають із певних потреб, наприклад, такі заходи як Конференції, концерти, розписи, ярмарки тощо.

Для старшого юнацтва ОСІНЬ - гарна пора року для вечорниць. Свято Покрови і Свято Архистратига Михаїла - це свята, які варто відзначати усім осередком.

Я пропоную для старшого юнацтва вибирати для вечорниці свято Андрія, тут «першу скрипку» грають юнаки, а для юначок можна провести свято святої Варвари.

Раджу прочитати описи цих звичаїв у збірнику «Звичаї нашого народу» (етнографічний нарис) Олекси Воропая. Том I. Можна знайти цей текст також в електронному варіанті.

При підготовці цих вечорниць звертаю увагу на обов'язкові вимоги:

- Всі члени роя мають бути задіяні.
- Юнацтво має повністю врахувати всі фінансові потреби та їх організувати - чи в грошових одиницях, чи в натуральному вигляді (наприкл., харчамичи, напоями).

Наша молодь завжди брала на себе повністю господарську відповідальність за такі вечори (дивіться книжку Олекси Воропая). В нашій організації - це один із заходів, де юнацтво починає вивчати і здобувати господарські навички та проявляти свої таланти в цій ділянці.

Програму треба також добре підготувати, бо ці вечорниці мають веселий та грайливий характер. Присутність дорослих не бажана, але виховник рою обов'язково має бути присутнім.

ПЛАН АБО ПРОЕКТ ВЕЧІРКИ:

Коли: Дата, година - коли початок і до котрої години?

Де: Адреса, чи знаємо приміщення, де захід проходитиме, і хто ВІДПОВІДАЛЬНИЙ (питання безпеки)?

Гості: Хто відповідає за запрошення, кількість гостей?

Реклама-оголошення:
хто відповідає за зміст і форму?

Перекуска:
хто відповідає за меню і готування?

Музика: хто відповідає за репертуар?

Декорація приміщення:
хто відповідає за виконання?

Програма:
хто відповідає за зміст-наповнення?

Ведучий(-ча):
хто відповідає за його-її обирання?

Господарський:
хто відповідає за організацію інвентарю?

Безпека: хто відповідає за умови проведення заходу?

ПІДСУМКИ ВЕЧІРКИ:

Всі члени рою мають бути присутні на обговоренні підсумків.

Кожен відповідає на такі питання :

- Що тобі сподобалося, а що ні?
- Чи ти мав можливість свої зобов'язання виконати чи ні? Чому?
- Чи гостям подобалася вечірка?
- Чи ти чув нарікання?
- Що можна було зробити краще?
- Чи варто було стільки праці вкласти в захід?
- Що в майбутньому треба виправити, а що варто повторити?
- Які кошти треба було попередньо інвестувати у свято?
- Чи імпреза принесла, в результаті, прибуток?
Спільний перегляд фото та відео з вечірки.

Збірка-закриття сходин (5хв.).

**Методичне видання
«10 СХОДИН для СЮ»**

Упорядник

Мар'яна Марець

Матеріали готували

Юля Євтушок

Леся Голик

Андрея Кардаш

Віра Гайдамаха

Настя Віль

Мар'яна Марець

Літературний редактор

Леся Скорик

**Художньо-технічне
оформлення**

Анастасія Солов'янчик